

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI HİMAYESİNDE

TÜRKİYE'NİN STRATEJİK VİZYONU 2023 PROJESİ

STRATEJİK LOKOMOTİF SEKTÖRLER

“Tarım, Gıda ve Hayvancılık”

STRATEJİK VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK

ANA TEMA

“SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK”

ALT TEMALAR

Sürdürülebilir Tarım ve Kalkınma Ajansları

Sürdürülebilir Tarım, Hayvancılık ve Kırsal Kalkınma

Sürdürülebilir Tarım: Tarımsal Üretim, Arz ve Gıda Güvenliği

Sürdürülebilir Tarım: Kurumsal Kapasitelerin Geliştirilmesi, Rekabet Gücünün Artırılması

AB Ortak Tarım Politikası ve Türkiye

Türkiye’de Tarım, Gıda ve Hayvancılık Sektörünün Geleceği

Biyo-Çeşitliliğin Korunması ve GDO’lu Ürünler

Küresel Isınma, Etkileri ve Alınacak Tedbirler

KAPSAM

Artan dünya nüfusuna paralel olarak gıda ihtiyacının karşılanması en önemli sorun haline gelmekte, bu da tarım sektörünü içinde yaşadığımız yüzyılın en stratejik sektörü haline getirmektedir. Bunun yanı sıra, istihdam, tüketim harcamaları, diğer sektörlerle hammadde temini, milli gelir ve ihracattaki payı, tarım sektörünün sosyoekonomik açıdan sahip olduğu önemi daha da artırmaktadır. Geniş bir etki alanına sahip olması nedeniyle, tarım politikaları, ülkelerin; siyasal, ekonomik ve sosyal politikalarının en önemli unsurunu oluşturmaktadır.

Tarım sektörünün temel hedefi; üretim, arz ve gıda güvenliğidir. Fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özellikleri itibariyle tüketime uygun, yeterli, sağlıklı, güvenilir ve besleyici gıdaya erişim büyük önem taşımaktadır. Biyo-çeşitliliğin korunması ve GDO'lu ürünler karşısında geliştirilecek yaklaşımlar sektörün geleceğinde belirleyici olacaktır.

Çevre ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği ilkesine bağlı kalınarak, tarımsal üretim ve arz güvenliğini destekleyen politikalarla, değişen tüketim alışkanlıkları ve ihtiyaçları doğrultusunda üretimi yönlendirmek, yeterli ve güvenilir gıda arzını sağlamak ve tüketicinin gıdaya ilişkin endişelerini gidermek temel öncelik olmaktadır. Küresel ısınma dikkate alınması gereken önemli bir risk faktörü olarak yerini almaktadır.

Son yıllarda tarımsal ilaç ve gübrelerin bilinçsizce kullanımı bitkisel üretimde artışın yanında, kalitesiz ve insan sağlığını tehdit eden ürünlerin ortaya çıkmasına neden olmakta, kimyasal tarım ilaçları bitki sağlığını ve ekolojik dengeyi bozmaktadır.

Kimyasal ürün kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimi olan organik tarım, eko sistemde hatalı uygulamalar sonucu bozulan doğal dengeyi yeniden kurmaya yönelik, insana ve çevreye dost üretim sistemlerini içermektedir. Toprak verimliliğinde devamlılık sağlayan biyolojik mücadele ile hastalık ve zararlılar kontrol altına alınarak, insana ve çevreye dost üretim sistemlerini içeren bir üretim şekli olarak önem kazanmaktadır.

Güvenilir gıda arzı ve güvenliğini sağlamak ve insan beslenmesinde en değerli ürün grubuna sahip olan hayvansal kökenli ürün talebini karşılamak, temel tarım politikaları arasında yer alması nedeniyle hayvancılık gelişmiş ülkelerde bir endüstri ve ekonominin ayrılmaz bir parçası olmasına rağmen, ülkemizde geleneksel tarım kültürü içerisinde hayvansal üretim, bitkisel üretimden sonra gelmektedir.

Hayvancılık kesintisiz bir üretim dalı olup, üretimin sürdürülebilir olması için yoğun bir iş gücüne ihtiyaç duymakta ve büyük bir istihdam kaynağı da oluşturmaktadır. Bu çerçevede, hayvancılık sektörü, önümüzdeki dönemlerde de ülke ekonomisi ve insan beslenmesindeki önemini artırarak sürdürecektir.

Tarım sektörünün kalıcı ve uzun vadeli bir sektör haline dönüştürülmesi için, bitkisel ve hayvansal ürünlerin bir mala, hizmete dönüşmesi ve bunların da sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde yapılması gerekmektedir. Ekonomik, verimli ve rasyonel olmayan bir yaklaşım sürdürülebilir kalkınmanın önünde engel oluşturmaktadır. Ülkemizin sürdürülebilir tarım yaklaşımını etkileyen başlıca hususlar;

sulama, erozyon, şehirleşme, sanayileşme, turizm, çevre kirliliği, fazla girdi kullanımı, mera ve çayırların ıslahıdır.

Sürdürülebilir tarım yaklaşımının temeli olan, kırsal alanda üretim yapan çiftçilerin buldukları yerlerde faaliyetlerini sürdürebilmeleri, hak ettikleri refah düzeyine ulaşmaları, çiftçilere altyapı, eğitim ve sağlık hizmetlerinin götürülmesi, ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi, yerel potansiyelin değerlendirilmesi, doğal ve kültürel varlıkların korunmasını hedefleyen kırsal kalkınma önümüzdeki süreçte öne çıkacaktır.

Tarım sektöründeki altyapı ve yatırım eksikliği, yüksek maliyet-düşük verimle üretim yapan bir tarımsal yapının kurulmasına ve rekabet gücünün azalmasına neden olmaktadır. Daha yüksek verimle, daha fazla ve kaliteli üretim yapabilmek için gerekli olan tarımsal verimlilik ve rekabet düzeyini artırabilmek için, yatırım eksikliğini giderilmesi, bilgi ve teknolojinin daha fazla kullanılması ve iç üretim potansiyelinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de örgütlenme ve pazarlama alanında yaşanan sorunlar, tarım sektörünün istenen düzeye ulaşmasını engellemekte, ülke genelinde ekonomik ve sosyal sorunlara yol açmaktadır. Tarım sektörünün dünyadaki hızlı değişime ayak uydurabilmesi için bu temel sorunların çözümüne ihtiyaç duyulmaktadır.

Milli gelir ve istihdamdaki payı nedeniyle ekonominin temel unsuru olan tarım sektöründeki büyüme, toplumun refahı, zenginliği ve yaşam kalitesini artırma ve sürdürülebilir kalkınma açısından büyük önem taşımaktadır. Kişi başına düşen tarım alanı miktarının azalması, mevcut tarım alanlarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını ve hayvancılık sektörünün uluslar arası rekabete uyum sağlayacak stratejik bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirmektedir.

Tarım sektörü ve kırsal kalkınmada yaşanacak başarılı bir dönüşüm, sadece kırsal alanı etkilemeyecek, göç ve hızlı nüfus artışı ile altyapı ve sosyal sorunlarla baş etmek zorunda kalacak olan şehirlerin de bu süreci sancısız bir şekilde yaşamalarını sağlayacaktır.

Uygulanacak destekleme politikaları ile üretici gelirlerinde istikrar sağlanması, güvenilir gıda arzının temini ve haksız rekabetin önlenmesi, hayvanların kendi doğalarına uygun şekilde yetiştirilmesi, hayvanlardan insanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması temel politikalar arasında önemli yer tutmaktadır.

2023 hedefleri açısından, kaynakların etkin kullanımı ilkesi çerçevesinde ekonomik, sosyal, çevresel ve uluslar arası gelişmeler boyutunu bütüncül bir yaklaşımla ele alan örgütlü, rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörünün oluşturulması gerekmektedir. 2023 stratejik hedefi olan

sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı, bir çerçeve stratejidir. Bu strateji; sürdürülebilir tarım, gıda ve hayvancılık hedefini de içermektedir.

2023 tarım ve gıda vizyonu; toplumun sağlıklı beslenme gereksinimlerini yeterli nicelik ve nitelikte, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir yollarla karşılayabilen, biyolojik çeşitliliğini koruyan ve toplumsal yarara dönüştürebilen, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir, verimliliği artan tarım ve tarımsal sanayinin de katkısıyla, uluslararası alanda rekabet edebilen gelişmiş bir Türkiye olmaktır.

SUNUM

Tarım Gıda ve Hayvancılık sektörü, Türkiye ekonomisi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden de lokomotif sektörlerin başında gelmektedir. OECD geçen yılki raporunda Türkiye'yi dünyanın 7. tarımsal gücü olarak açıklamıştır. Türkiye'nin hedefi ilk 3'te yer almaktır.

GELECEK VİZYONU

Tarımsal ve ekolojik kaynakların ekonomik açıdan sürdürülebilir kullanımını sağlamak,

Ülkemiz ve dünya pazarlarının ihtiyacı olan güvenilir gıdaya ve kaliteli tarım ve hayvancılık ürünlerine erişebilirliği sağlamak.

Kırsal alanda yaşam standardını yükseltmek, kırsal yerleşme birimlerinin ekonomik ve sosyal tesislere, sağlıklı ve modern yerleşme imkânlarına kavuşmalarını sağlayacak politikaları geliştirmek, arazi toplulaştırması yapmak,

Verimliliği artmış tarım, gıda ve hayvancılık endüstrisi ile uluslararası alanda yüksek rekabet gücü olan bir ülke haline gelmektir.

HEDEFLER

Gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanması,

Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapının oluşturulması,

Tarım politikaların yürütülmesine ilişkin verilerin iyileştirilmesi ve bilgi alt yapısının geliştirilmesi,

Tarım, gıda ve su ürünlerinde üretim araç ve sistemlerinin geliştirilmesi,

Tohum, fide, fidan ve damızlıkların geliştirilerek üretilmesi,

Tarım, orman ve hayvancılıkta, üretim için yeni genotipler geliştirilmesi,

Koruma, kontrol ve tedavi teknikleri geliştirilerek, tarımdaki hastalıklar ve zararlılarla entegre mücadele becerisi kazanılması,

Gıda işleme yöntem ve süreçlerinin geliştirilmesi ve işlenmiş ürün çeşitliliğinin artırılması,

Uzaktan algılama ve erken uyarı sistemleri ile bilişim sistem ve yazılımları geliştirilmesi,

İnsan, çevre ve hayvan sağlığını dikkate alan eko tarımın yaygın hale getirilmesi,

Toprak ve su kaynaklarının etkin kullanımına yönelik yöntem ve araçların yaygınlaştırılması,

Miras yoluyla parçalanmış tarım arazilerindeki ölçek sorunlarının giderilmesi için arazi toplulaştırma faaliyetlerinin hızlandırılması ve bitirilmesi,

Markalaşma potansiyeli taşıyan tarım ve gıda ürünlerinde markalaşmaya yönelik KOBİ'ler arası iş birliği ve örgütlenmenin geliştirilmesi,

Hızla gelişen ve değişen uluslararası tarım ve gıda ürünleri piyasalarında faaliyet gösteren firmaların rekabet gücünü artırmak için örgütlenmenin geliştirilmesi ve hedef pazarlara yönelik ve üretim planlaması,

Tarım ürünleri ihracat desteklerinde, katma değeri yüksek, markalı ve nihai tüketiciye yönelik ürünlere ağırlık verilmesi.

ÇALIŞMA ALANLARI

Toprak Reformu, Tarım arazilerini koruma ve geliştirme,

Üretim (topraksız tarım, havza bazlı tarım, ekolojik tarım) teknolojilerinin geliştirilmesi,

Tohumlama, Gübreleme, Sulama teknolojileri,

Ambalaj ve depolama teknolojilerinin geliştirilmesi,

Tarım ve hayvancılıkta kullanılan ilaçların insan ve çevre sağlığına olumsuz etkilerini azaltma teknolojilerini geliştirme,

Gıda güvenliği ve güvenilirlik,

Balıkçılık ve Su ürünleri,

Yüksek ölçekli platform teknolojileri - Biyoteknoloji - Rekombinant DNA teknolojileri

Moleküler tanı ve tedavi: Hücre ve kök hücre teknolojileri (Klonlama)

İlaç tarama, danışmanlık ve eğitim teknolojileri,

Kontrol, hastalıklarla savaş, entegre mücadele, koruma, teşhis, tedavi teknolojileri,

Doğal Kaynakların ve yaban hayatın değerlendirilmesi,

Tarım ve Gıda makineleri tasarım teknolojileri,

Tarım ve Ormancılıkta uzaktan algılama ve erken uyarı sistemlerinin ve bilişim teknolojisinin geliştirilmesi ve e-tarım.

SAHALAR

GIDA

ET VE ET ÜRÜNLERİ

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ

YUMURTA SEKTÖRÜ

SU ÜRÜNLERİ

ORGANİK GIDA

UN-UNLU MAMULLER

İÇECEKLER

HAZIR GIDALAR

HAZIR YEMEK SEKTÖRÜ

ŞEKERLİ ÇİKOLATALI ÜRÜNLER

SOĞUTULMUŞ DONDURULMUŞ GIDA ÜRÜNLERİ

HUBUBAT, BAKLAGİL

GIDA KATKI YARDIMCI MADDELERİ

BAHARAT

KURUYEMİŞ

ŞIFALI BİTKİLER

YAĞ SEKTÖRÜ

GIDA İŞLEME

FERMENTE ÜRÜNLER

ARICILIK VE BAL SEKTÖRÜ

HAYVANSAL ÜRÜNLER

HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ

HAYVAN SAĞLIĞI

VETERİNERLİK HİZMETLERİ - İLAÇLARI VE EKİPMANLARI

YEM VE YEM KATKI MADDELERİ

TARIMSAL MEKANİZASYON TEKNOJİLERİ

EKİM-DİKİM

HASAT MAKİNE EKİPMANLARI

SU VE SULAMA TEKNOJİLERİ

SERA TEKNOJİLERİ

ÜRÜN İŞLEME

DEPOLAMA MAKİNE VE EKİPMANLARI

BİTKİ BESLEME

GÜBRE VE GÜBRELEME FİRMALARI

ZİRAİ MÜCADELE - İLAÇLAMA VE EKİPMAN FİRMALARI

TOHUM, FİDE VE FİDAN ÜRETİCİLERİ

ORGANİK TARIM ÜRETİCİLERİ

BİLİŞİM FİRMALARI

BANKALAR

SİGORTA ŞİRKETLERİ

İLGİLİ MESLEK ÖRGÜTLERİ

KOOPERATİFLER

ÜRETİCİ BİRLİKLER

PAZARLAMA VE DANIŞMANLIK ŞİRKETLERİ

ÜRÜN MUHAFAZA VE DEPOLAMA

AMBALAJ VE PAKETLEME FİRMALARI

ULUSAL VE ULUSLARARASI UZMANLIK KURUMLARI

HEDEF KİTLE

T.C. Kalkınma Bakanlığı

T.C. Ekonomi Bakanlığı

T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı

T.C. Ulaştırma Bakanlığı

T.C. İçişleri Bakanlığı

T.C. Sağlık Bakanlığı

T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

DPT Devlet Planlama Teşkilatı

KOSGEB Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

Sanayi Ar-Ge Genel Müdürlüğü

TÜBİTAK Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

Gümrük Müsteşarlığı

Organize Sanayi Bölgeleri

Serbest Bölgeler

Meslek Odaları

Ticaret Borsaları

Kalkınma Ajansları

Özel Sektör Kurumları

Üniversiteler

Eğitim Kurumları

Düşünce Kuruluşları

İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

Sektörel ve Mesleki Birlikler

İl Özel İdareleri
Yerel Yönetimler

TSV 2023 PROJESİ “STRATEJİK LOKOMOTİF SEKTÖRLER”
EYLEM / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Bilimsel Katılımlı Atölye Çalıştayı

Sektörel Kongre (Ulusal ve Uluslararası)

Akil Kişiler Kurulu Toplantıları

Sektörel Toplantılar (Bölgesel)

Ankara Toplantıları (Sektörel - Başkent Bürokrasi)

TV Programları Medya Konferansları

Karar Alıcı Organlara Briefing Toplantıları

Sektörel - Bölgesel Araştırma Alt Projeleri ve Raporları Hazırlanması

Sektörel Raporun Yayınlanması

Diğer Akademik Çalışmalar (Kitap, Makale, Tez v.b.)

Ana Belgenin Sürekli Güncellenerek Yayınlanması

İl Toplantıları (Sektörel Konsept - Valilerin Liderliğinde)

TÜRKİYE'NİN STRATEJİK VİZYONU 2023 PROJESİ
- STRATEJİK LOKOMOTİF SEKTÖRLER -

TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK

Taslak belgenin geliştirilmesi için görüş ve önerilerinizi tavsiye@tsv2023.org adresine iletebilirsiniz.